

De Eraut

door de

Bereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonneementen en Advertentieën aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 88-80, te Amsterdam. Insendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 26 Augustus 1917. N°. 2066.

Abonnementprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.20 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar f 8 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f .10. Abonneementen worden aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaars, Postdirecteuren en Adverteerders: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elken regel meet f .20. Aanvragen en vernedeling van leedgaven f .12 per regel.

„Gekeurd in de smeltkroes der ellende”.

Zie, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver, Ik heb u gekeurd in den smeltkroes der ellende. Jes. 48: 10.

Het doen Gods met zijn geloovigen is daarom voor ons zoo raadselachtig, omdat het zoo sterk uiteenloopt.

Ook nu nog treft het herhaaldelijk onze aandacht, hoe er geloovige vrouwen en mannen zijn, die voorspoedig geboren werden, een gelukkig gezinsleven kenden, armoede noch vervolging leden, en gewone kleine krankheden nu uitgezonderd, bijna tot aan hun sterven toe zich in de velerlei vreugden des levens verkwikken mochten.

En in tegenstelling met deze bevoorrechtte nu komt en de Heilige Schrift, en de historie, en het leven om ons heen, ons gedurig verhalen van den velerlei jammer, waarin geloovigen gekeurd zijn als in een smeltkroes van ellende.

Ook dit tegenstrijdend lot is intusschen allerminst eender. Zelfs mag aangenomen, dat de vele geloovigen, die door allerlei beproefde werden, toch volstrekt niet altoos de keur in den smeltkroes te doorstaan hadden. Veeleer mag dankbaar erkend, dat verreweg de meeste geloovigen bij veel leed en teleurstelling toch ook schier elke dag voor een zegen van hun God te danken hadden, en dat ze wel soms dicht aan den smeltkroes naderden, maar nooit, om er als in verwoelen te worden.

Het gekeurd worden in den smeltkroes der ellende, zoals Job hiervan het toonbeeld blijft, treft gemeenlijk slechts een zeer klein deel der geloovigen. En dan maakt 't nog zoo sterk sprekend verschil, of de ellende die straks komt en ons bijna verzeert, gevolg is van vroegere zonden die geboet worden, oftewel ingrijpt in een anders normaal leven, waarin althans van een zóó ver gaande zonde geen sprake was. Waar al zulk keuren in den smeltkroes der ellende intreedt, is dan ook vast niet anders te belijden, dan dat 't Godde belijft den éénen geloovigen slechts ten deele te beproeven, een ander als door de bange kracht van het lijden tot ernst testemmen, en slechts een klein deel van hen, onder dat wij er de bijzondere oorzaak van doorzien kunnen, op zoo buitengewone wijze met het lijden naar zijn en lichaam te oversteigen, dat ge gevoelt hoe 't beeld van het gekeurd worden in den smeltkroes der ellende op hen in 't oog loopend van toepassing is.

Waarom dit nu aan een Job wel beschoren werd, en aan den patriarch Isaac zoo goed als niet, is en blijft voor ons een raadsel.

Toegegeven moet, dat er niet zelden overgeërfde schuld van het voorgeslacht is, die in de nakomelingen moet geboet, om 't geheele geslacht van zedelijke ondergang te redden. Ook moet erkend, dat er in niet weinige gevallen, waarbij door ons geen bijzondere schuld ontwaard werd, toch geheime zonden gewrocht hadden, die 't God behaagde in een anders vroom geslacht door dubbel harde kracht tot staan te brengen en uit te roelen. Zelfs zij zonder voorbehoud erkend, dat mannen als Johannes de Dooper, en meer dan één apostel, dubbel leden om een dubbelte zegen aan Gods Kerk te kunnen achterlaten. Maar ook al wordt op dit alles geteld, toch merkt ge in het gewone leven gedurig van ouden en van jongen, van mannen en van vrouwen, onder de geloovigen, aan wie een zoo oversteigend bitter levenslot ten deel viel, dat ge haast begrijpt hoe de verzoeking om de hand aan zich zelf te slaan, soms in hen opkwam. Van zielsverdriet is dit uiteraard het bangst en het nijpendst, maar toch ook lichamelijke lijden door gebrek en krankheid kan ten slotte zóó bang en zielverterend worden, dat zelfs het teederst mededogen te kort schiet, om uw medegevoel hun lijden te doen evenaren.

En vergeet nu niet, hoe deze grievendste en bitterste indompeling in den smeltkroes der ellende, in verreweg de meeste gevallen bijna zonder ander deernis geleden wordt. Geleden door vergeten lijders die in eigen huis of ziekengesticht schreien, zuchten en verwijnen, zonder dat de wereld er van hoort, of zelfs familie er zich veel om bekommert.

Dit alles nu is Gods bestel, en God verantwoordt er zich niet over, waarom het zoo den één wel, en den ander ganschelijk niet treft. Job is dan nog weer bijgekomen, en zelfs in nog rijker gelukstaat, eer hij sterft, ingegaan. Doch van deze gekeurden

in den smeltkroes der ellende zijn er zoo velen, die uit den smeltkroes naar het graf werden uitgedragen, soms zelfs zonder dat iemand om hen rouwde, en dat ze door niemand schenen beweend. Niet zelden was de eenige naklank op hun graf: „Gelukkig dat die arme man, die bitter lijdende vrouw er eindelijk dan toch uit zijn”.

Heerscht hierin nu wilkeur? Is dit zoo verschillend tot dat den geloovigen wedervaart, opkomend zonder beslissende oorzaak en zonder scherp gekozen doel?

We spreken nu eeniglijk van de geloovigen. Van hen die buiten Jezus heel hun leven stonden en buiten Jezus stierven, spreken we nu in dit verband niet. Met het oog op dezulken toch geeft de Schrift ons een geheel ander inzicht. Het verband dat bij de geloovigen geldt, past op dezulken niet.

Doch letten we nu enkel op de geloovigen, en zien we dan zoo klaarlijk, hoe het Gode belijft één van zijn kinderen zoo geheel anders ter zaligheid in te leiden dan het andere, dan kan de oorzaak hiervan (zeer sterke schuldgevalen nu uitgezonderd) niet anders liggen dan in Gods vrijmachtige beschikking. Het is die vrijmachtige beschikking en deze alleen, die te weeg brengt, dat de één wel en de ander schier ganschelijk niet met den smeltkroes der ellende die nadere en bijzondere kennis maakt, dat 't is of versmelting het hun toebedeelde lot ware.

Maar nooit mag daarom Gods vrijmacht als Goddelijke wilkeur door ons vertolkt worden.

Het diepst was de Christus, toen hij het Lama Sabachtani uitriep, in den smeltkroes der ellende om onzen wil verzonken, en toch, nooit schooner en nooit heerlijker dan juist aan het Kruis werd het Goddelijk oogmerk gerechtaardigd.

Ten deele gaat hierover nu ook in het lijden der geloovigen voor ons niet zelden een verklarend licht op. We verstaan wat die „smeltkroes der ellende” uitwerken moest bij de martelaren. We verstaan het bij een ingezonken familie, die door zoo bitter lijden van vader, moeder of kind tot ernst gestemd werd en tot bekeering mocht komen. We verstaan het, hoe van zulk een lijdenssponde of zulk een sterfbed zelfs in een gasthuis een heilige invloed kan uitgaan op hen, die 't lijden aanzien en toch den juichtoon beluisteren mogen. Ja, we verstaan het, hoe zelfs op 't slagveld een bang gehavend soldaat door zijn mannenmoed en stille geloofsuiting anders gewondend goed doet. Maar men nu niet, dat ge hiermede het raadsel van den smeltkroes heermatig opgelost, Zie 't maar aan de artsen, hoe ongewoel voor God ze vaak den lijder bejegenen. De smeltkroes die 't echt metaal van het saksleeself zuivert, ontbrekt zoo telkens, en het mysterie waarom God den één bijna zonder smart verscheiden doet, terwijl de ander zoo bitter lijdt, blijft voor ons onopgelost.

Oplossing van 't raadsel schenkt God zelf alleen, en dan niet in uitlegging door woorden, maar eeniglijk door mystieke zielsindrukken, die alleen de lijder zelf ondergaat. Het zijn die Goddelijke zielsindrukken, die het zoo gansch onverklaarbare voor ons te weeg brengen, dat wie in den smeltkroes verzonk, toch zijn tranen bedwong, zijn geschrei beheerschen kon, zijn bittere klacht inhield, en soms zelfs, waar familieleden aan zijn ziekbed stonden te schreien, nog een juichtoon aan zijn ziel ontlokte en zich gelouterd gevoelde in zijn God.

Dr. A. K.

Kootwijks Scholen

In hartelijken dank ontvangen van den heer Th. Sch. te Gr. f. 5; van mejuffr. L. L. V. te M. f. 20; van L. P. Runia te Berlikum f. 5; van H. A. H. en L. P. R. elk f. 2.50; van F. A. v. d. Bos te Wommels f. 2.50; uit de Uniecollecte en f. 2.50 van F. L. F., naam f. 5; van N. N. te Hoorn f. 2.50.

Ds. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Uit de Pers.

Schriftgebruik. Onder dit kopje gaf Ds. Lamus in de Geref. Kerkbode voor Drenthe en Overijssel het volgende stukje:

Wie zal de huisgezinnen tellen, waarin het verval van groot geworden is, dat de H. Schrift er niet meer wordt gelezen, het gebed er verstandig is, en aan kerkgaan niet meer wordt gedacht? Voorwaar, een alledaags verzuim!

Maar daartegenover zijn er gelukkig ook nog vele andere gezinnen, waarin deze getrouwheid worden bewaard. Met name wordt het lezen van het Woord van God niet nagelaten. Niet weinigen

hebben de uitnemende gewoonte, bij iederen maaltijd de H. Schrift ter hand te nemen en een hoofdstuk of een gedeelte van een hoofdstuk er uit voor te lezen. In de meeste gezinnen geschiedt dit driemaal per dag. Zoo hier en daar treft men wel eens een huisgezin aan, waarin de Schrift alleen des Zondags gebruikt wordt, omdat men in de week geen tijd meent te hebben. Dit geeft wel wat te denken. Soms ook blijkt het, dat door dezen en genen de dag begonnen wordt zonder het lezen van Gods Woord. Eerst als de zon hare middaghoogte bereikt heeft, wordt de Bijbel voor den dag gehaald. Dit is ook niet, gelijk het behoort.

De een zegt dan, dat het 's morgens niet kan; maar bij een ander, die in dezelfde omstandigheden verkeert, blijkt het wel te kunnen. In het afgerekene kan men lang en breed redeneren, over wat kan en wat niet kan, maar in de praktijk lijken vele dingen mogelijk te wezen, die in de theorie niet mogelijk zijn. Indien hier een wil is, dan is er ook wel een weg. Een men zijn dagtaak begint, wordt het lichaam met spijze verkwikt, maar niet minder behoort de ziel met de woorden des levens te worden gevoed.

Echter ook bij het geregeld lezen der Schrift is er verschil in methode. Sommigen lezen te hooi en te gras. Ze lezen hoofdstukken uit, lezen bepaalde gedeelten, en slaan andere stukken voortdurend over. Men blaadt in den Bijbel, tot men meent een geschikt kapittel te hebben gevonden, of men leest het gedeelte, waarbij men toevalligerwijze het Woord heeft opengeslagen. Dit is voorzeer een geheel verkeerd gebruik der H. Schrift, waarbij het dan niet te verstaan is, waarom God zelf maar niet alle hoofdstukken door elkander geworpen en door elkander gecorrecerd en geschaud heeft. Het is een miskenning van den gang en den groei der gedachten Gods in de Schrift. Felteel een bijgevoegde „Eigenwillig” en heidensch gebruik van het met zoveel Goddelijke anroep en aanbiddelijke wijsheid samengestelde heilige Boek. Wij ontkennen daarmede niet, dat de Heere bij oogenblikken in bijzondere omstandigheden de ziel zijner kinderen kan verkwikken en onderrichten door een woord der Schrift, dat hij als het ware bij toeval, — maar het is bestiering, — onder hunne aandacht brengt.

Andere lezen de Schrift achtereenvolgens van de eerste tot de laatste hoofdstuk, beginnende bij Genesis 1 en eindigende bij Openb. 22. Dit is een voortreffelijk gebruik. Onwillekeurig krijgt men op die wijze een inzicht in den gang der Openbaring, een overzicht van de heilshistorie, men ziet de bloem zich ontploien, men ziet de vrucht zich zetten en rijpen. Vooral wanneer de genete lezing niet machinaal geschiedt, maar de aandacht bepaald is bij hetgeen gelezen wordt.

Echter is er een weg, die nog uitnemender is. Sommigen lezen n. l. Oud- en Nieuw Testament geregeld nevens elkander. Daardoor voorkomt men, dat men negen maanden in het Oude tegen drie maanden in het Nieuw Testament vertoeft. Enkele volgen den regel van drieën: 's morgens b.v. beginnende bij Genesis 1, middags bij de Psalmen, en 's avonds bij Mattheus. Op deze wijze is er regel, orde en voortgang in het lezen van Gods Woord, en tegelijkertijd is er afwisseling, wat vooral zo gewenscht is met het oog op de kinderen. Wel is de gansche Bijbel Gods Woord, maar niet ieder Bijbelboek spreekt even duidelijk en stichtelijk tot verstand en hart. Leviticus heeft 27 hoofdstukken, en houdt de aandacht dus, bij drie hoofdstukken per dag, negen dagen lang in beslag; en men zal toestemmen dat dit Schriftgedeelte wel een rijkdom van schatten bevat, maar dat het zonder nimmer niet voor kinderen alleen waar is om te verstaan. Het onbegrepen te laten kan geen aanbeveling verdienen, want ook in het lezen van die gedeelten der Schrift, welke men slechts ten deele verstaat, ligt meer vormende kracht, dan men oppervlakkig wel denkt. Wie a leen maar leest, wat hij begrijpen kan, komt nooit een stap verder. Ook het onbegrepen, maar met aandacht gelezen, laat een zekere hoeveelheid vruchtbare sijn na in de ziel. Maar dan moet er ook afwisseling zijn, welke men vanzelf verkrijgt, wanneer men het oude en het Nieuw Testament gelijktijdig in volgorde doorleest.

Nevens dit geregelde, en tevens afwisselende gebruik van Gods Woord, heeft men dan in sommige gezinnen de aanbevelingswaardige gewoonte, vooral wanneer de kinderen groter worden, te lezen een artikel der Belijdenis, of van de Leeregels, of een berijmden psalm, of een bladwijze uit een dagboek of stichtelijk werk. Men kan dit variëren naar verkiezing.

De Schrift blijft echter steeds nummer één! Voor het lezen van een gedeelte van Gods Woord behoort altoos tijd te weeten, al is het geen gebed, dat het telkens een geheel hoofdstuk moet zijn. Beter vijf verzen gelezen met stipte aandacht, dan vijftig verzen met een innerlijke ongedurigheid en met een verlangen, dat het maar uit mocht wezen. Maar het lezen over slaan, — dat nimmer! Er zijn christenen, die eerder hun eten zou laten staan, dan het lezen der Schrift over te geven. Ze hebben te veel eerbied en respect voor Gods Woord, dan het deze krenking en minachting aan te doen. Dat laat hun conscientie hiet niet toe!

Heel stichtelijk is het, wanneer een voorlezer, en de anderen hebben allen een bijbelte voor zich, en lezen mee. Dat is kostelijk om de aldingde verzoening der gedachten tegen te gaan. Men blijft er dan beter bij!

Deze dingen mogen immers wel eens worden herinnerd, nimmer!

En de Godvruchtigen nemen ze 'er harte.

Welbalig, die een God heeft voor zijn hart, En op zijn heert een hart heeft voor zijn God.

Hij is getrouwt in de allergruotste smart, Geboortsaank ook aan 't allerkleinste gebed.

Officiële Berichten.

Generale Synode der Gereformeerde Kerken, Rotterdam 1917.

Maandag 27 Augustus 1917 des avonds ten 7½ uur in de N. Zuiderkerk, Westeedijk 41, Ure des Gebeds, waarbij door den Kerkeraad als voorganger is uitgenodigd Dr. J. C. de Moor van Amsterdam. Dinsdag 28 Augustus 1917 des voormiddags ten 10 uur in de N. Westerkerk, Ammanstraat 25. Opening der Synode namens de Kerk van Rotterdam door den oudsten Dienaar des Woords dier Kerk Ds. J. H. Landwehr.

Supplement-agendum. Nagekomen stukken en lijst der rapporten, voortvloeiende uit de Acta van 1914, voorzover die niet reeds in het voorloopig Agendum zijn vermeld.

C. Theologische faculteit der Vrije Universiteit.

Tot rapporteur van Deputaten is aangewezen Dr. J. C. de Moor.

E. Opzicht en tucht.

8. Rapport der Commissie, genoemd in de Acta van 1914 Art. 122 omtrent een geschil te Houtgehage.

9. Schrijven van den Kerkeraad te Lutten betreffende een in te dienen verzoek van de Broeders G. Bosch, J. Franssen en A. Reinink te Grambergen. (Zie Acta 1914 Art. 53).

10. Verzoek van de Classis Amersfoort inzake het protest, op het voorloopig Agendum vermeld sub E. 5.

11. Missive van den Kerkeraad van Oud-Loosdrecht betreffende hetzelfde geschil.

12. Rapport van Deputaten voor de behartiging der geestelijke belangen van onze militairen. (Acta Art. 160).

13. Verzoek van de Classis 's Hertogenbosch betreffende geldelijke steun voor de behartiging der geestelijke belangen van onze militairen.

14. Voorstel van de Kerken van 's Hertogenbosch en Tilburg betreffende de geestelijke verzorging onzer militairen.

15. Verzoek van de Classis Hallum om de Classen te adviseeren elke drie maanden 2 of 3 Dienaren des Woords aan te wijzen voor den predikdienst onder de militairen.

16. De Christelijk-Gereformeerde Kerk in Noord-Amerika, die wegens den wereldkrijg geen afgevaardigden kan zenden, verzoekt het advies der Generale Synode inzake de tucht door de Kerk des Heeren uit te oefenen na ongeoorloofde echtscheiding en daarop gevolgd nieuw huwelijk. Bij dit schriftelijk verzoek zijn overgelegd 5 exemplaren van de beide rapporten ter Synode dier Kerk ingediend in 1916, waaromtrent die Synode niet tot eenstemmigheid is gekomen.

17. Verzorging van Emcridi.

9. Gedrukte memorie van de Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering inzake de emeritaats-pensioenen.

8. Hulpbehoevende Kerken.

8. Verzoek van Ds. P. v. A. om financieelen steun (met bijlage).

9. Verzoek van Br. A. v. d. V. te Vlaardingen om financieelen steun (met 2 bijlagen).

10. Missive van den Kerkeraad te Kootwijk betreffende de a.s. emeritering van haren Dienaar des Woords.

H. Evangelisatie.

9. Adres van het Comité voor het 2de Congres voor Gereformeerde Evangelisatie.

J. Buitenlandsche Kerken.

5. Missive van Deputaten der Classis 's Gravenhage ter begeleiding van een verzoek der Gereformeerde Kerk van Medan tot het verkrijgen van een jaarlijksch subsidie.

6. Rapport van Deputaten tot het bijwonen der peremptoire examina in Benthem en Oost-Friesland. (Acta 1914 Art. 31 en 160).

7. Rapport van Deputaten voor de correspondentie met de Buitenlandsche Kerken. (Acta 1914 Art. 160).

M. Varia.

5. Vervalt.

17. Schrijven van Kerkeraden van Augustinags en Surinam, adhaesie betuigende aan het voorstel der Particuliere Synode van Gelderland, vermeld sub M. 12.

18. Op verzoek van de Ned. Geref. Kerken in Zuid-Afrika zendt Dr. Dijksh Shaw te Edinburgh, Algemeen Secretaris der General Presbyterian Alliance, de volgende resolutie, aangenomen op een vergadering dier Kerken op 9 Maart 1916:

Resolution of the Federal Council of the Dutch Reformed Churches in the four Provinces of South-Africa. To be presented to the Reformed Church in Holland.

De Raad der Nederl. Geref. Kerken in Zuid-Afrika besluit hiermede uitdrukking te geven aan de diepe smart der Kerk, dat de schrikkelijke oorlog, die reeds zoveel ellende veroorzaakt heeft, nog voortgezet wordt, en tevens, dat zoveel van de Christelijke volkeren en regeringen daarin betrokken zijn. De Raad bidde, dat een aannemelijke basis van vredesonderhandelingen spoedig gevonden moge worden. De Raad is van oordeel, dat de tijd gekomen is, dat de Christelijke Kerk haven invloed in die richting gebruiken moet, en besluit de samenwerking van andere Christelijke Kerken in deze zaak te zoeken.

19. De Kerkeraad van Rotterdam geeft aan de Synode in overweging de Gereformeerde Kerken in ons Vaderland uit te noodigen, op Zondag 9 September a.s. met de Gemeente te herdenken het feit, dat vóór 25 jaar de ineenstemming der Gereformeerde Kerken onder 's Heeren zegen is tot stand gekomen.

Memoranda.

1. Na afluop van de Ure des Gebeds in de N. Zuiderkerk zal er voor de leden der Synode gelegenheid zijn elkaar te ontmoeten in de groote zaal van het Kerkeraadsgebouw, Ammanstraat 23.

2. Te beginnen met Dinsdag 28 Augustus zal er op deze groote zaal gelegenheid zijn in de pauze het koffietuize door te brengen.

3. Zoowel tijdens dit koffietuize als tijdens het onthijt bij de verschillende gastvrouwen is het absoluut noodig de wittebroodskaat mede te brengen, daar de rantsoneering in Rotterdam zeer streng gehandhaafd wordt.

4. Voor de leden, die er de voorkeur aan geven in de pauze, na koffiedrinken, in de zeer dichtbij gelegen Rotterdamse Diergaarde te vertoeven, is een bewijs van vrijen toegang

verrijgbaar bij de Commissie des Kerkeraads voor ontvangst enz. Voor elke maal, dat de Diergaarde bezocht wordt, moet een bewijs gelicht worden bij de Commissie, welk bewijs tan tegen regu aan het hek bij den portier wordt afgegeven.

AGENDUM van de zesde algemeene vergadering der Vereniging van Predikanten van de Gereformeerde Kerken in Nederland, te houden Woensdag 19 en Donderdag 20 Sept. 1917, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, Mariaplaats 24, Utrecht.

Woensdag 19 September.

1. Opening door den voorzitter 's namiddags één ure.

2. Toespraak van den voorzitter.

3. Vaststelling der notulen van de vorige vergadering (Opgenomen in het Geref. Theol. Tijdschrift, jaargang 1916 af. 7).

4. Verslag van den secretaris.

5. Verslag van den penningmeester.

6. Benoeming eener commissie tot nazien van de rekening van ontvangst en uitgaaf des penningmeesters.

7. Bestuursverkiezing.

8. Verkiezing van redaktie-leden voor het Geref. Theol. Tijdschrift.

9. Referaat van Ds. F. Kramer van Bovenwijk. Onderwerp: De herleving der Bijbelstudie in ons midden.

10. Pauze van half vijf tot half zeven uur.

11. Referaat van Prof. Dr. H. H. Kuyper van Amsterdam. Onderwerp: Revolutie en Reformatie.

12. Sluiting des avonds vóór tien uur.

Donderdag 20 September.

13. Opening 's morgens negen uur.

14. Referaat van Dr. S. Greydams van Pampus. Onderwerp: Het wereldbestuur van den Christus en deze wereldoorlog.

15. Inleiding van Dr. J. C. de Moor van Amsterdam. Onderwerp: Wat leert de Heilige Schrift van het meelven der hemelingen (engelen, gezaligden) met Gods kerk op aarde?

16. Pauze van twaalf tot één uur.

17. Referaat van Prof. L. Lindboom van Kampen. Onderwerp: Nieuwe teekenen bij nieuwe tijden.

18. Sluiting te vier uur.

Het bestuur doet hierbij de volgende mededeelingen:

Na elk referaat (of inleiding) zal zoo ruim mogelijk gelegenheid voor discussie worden gegeven. De opening zal telkens sluit op tijd plaats hebben. Zoo ook de sluiting op Donderdag. Woensdagavond zal om de lichtbesparing worden gesloten wanneer de discussie over het referaat van Prof. Kuyper is ten einde gebracht. Als uiterste tijd moet hiervoor gesteld tien uur.

Men wordt er aan herinnerd zijn broodkruis mee te brengen.

Woensdag 19 September zal er des namiddags vijf uur gelegenheid zijn om in het gebouw een gemeenschappelijke maaltijd deel te nemen, tegen betaling van f 1.50 per persoon. Wie daarvan gebruik wenscht te maken wordt verzocht dit den secretaris vóór Zondag 16 September te doen weten.

Buitenland.

Noord-Amerika. Krankzinnigenverzorging. Ritualisme in de nieuwe wereld.

De heer F. Stuart vertaakt in De Wacht, organ der Chr. Geref. Kerk in N.-Amerika, dat hij onlangs in een der staatsinrichtingen in de Ver. Staten tot verpleging van krankzinnigen iemand bezocht. Hem werd verzoekt een groot gedeelte van de inrichting te bezichtigen. Toen hij huiswaarts keerde, brandde het in zijn binneste als hij dacht aan de plaats, waar en de wijze waarop deze lijdens verpleegd worden. Het scheen hem toe dat het beginsel dat in die inrichting op den voorgrond stond was: de krankzinnigen te verwijderen uit de samenleving en ze onschadelijk te maken. Doch laten wij hem zelf laten spreken.

„Maar oordeelt zelf. Een der dokters leidde mij rond in genoemde inrichting. We kwamen eerst in de operatiekamer. Alles was er prachtig ingericht, want de Staat heeft een ruime beurs. Hier, zoo verklaarde de medicus, opereeren wij, maken een groot deel humer onvruchtbaar; het moet dien menschen onmogelijk gemaakt worden een krankzinnig geslacht voor te brengen. Wat hij nog meer zeide kan niet welvooeglijk gepubliceerd worden. Deze operatie geschiedt, uit den aard der zaak, zonder toestemming van den betrokken persoon; later vernam ik, dat men daartoe permissie vraagt aan de naaste bloedverwanten. Ik meen wel eens gelezen te hebben, dat sommige ongeloofige medici deze theorie van sterilisatie propageerden, maar wist niet, dat men deze misdadige theorie reeds in practijk bracht.

Wij gingen verder. Op een binnenplaats, tusschen vier hoge muren, in de bekende California zone, waren vier honderd van die beklaagden aangelegd opgesloten, als in een gevangenis: ouden en jongen, rijken en armen, een bonte mengeling van al de natien, die men in onzen Staat vindt. De een lecht, de ander weent en wringt hopeloos zijn handen, anderen schreeuwen of staan wezenloos voor zich niet te staren. Een weinig verder op zagen wij een andere vierhonderd, tusschen vier andere hoge muren, het waren de moer lastigen. Wij mochten ze slechts van een afstand zien, maar wij zagen en hoorden, deed ons hart ineenkrimpen; het scheen wel een Rabel van verwoering, een pool van groote ellende.